

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1710

25. Dies Julii. Remotâ Justitiâ, quid sunt Regna, nisi magna latrocinia?

urn:nbn:de:hbz:466:1-45477

Julius. *Am, caverupturum: Melius enim est tendere, quam
rumpere. Est modus in rebus: Ne quid nimis. An invi-
deo, quia citò, & benè curris? Nequaquam; amo cur-
sum, sed timeo defectum. Virtutes non benè colligit, qui
matrem virtutum spernit: à stirpe virtutum degenerat
virius, quæ lineam temperantia non servat. Jejuna,
sed non ut palpites, & respirare vix possis; accumbe
mensæ, sed non ut succumbas gulæ; impallesce char-
nis, sed non ut affligaris morbis: vaca precibus, sed
non ut deficias viribus: in cumbe in studium, sed non
ut frangas cerebrum: enitere ad perfectionis fasti-
gium, sed non postea cadas in præcipitium. Declina
à dextrâ excessus, & à sinistra defectus: medio tutissi-
mus ibis. Suscipe tanquam sacrum Apollinis axioma,
hoc Poëma:*

Prævalet in cunctis, discreta modestia punctis.

25. DIES JULII.

Remotâ Justitiâ, quid sunt Regna, nisi magna latro-
cinia? *Sanctus Augustinus lib. 14. de Civit.*

Justitia. I. **P**rudencia nunquam incedit soli-
taria; eam, vel præcedunt, vel
comitantur, vel subsequuntur
aliæ virtutes. Has inter familiam ducit Justitia;
quæ remotâ, nulla stare potest vel Respublica, vel
privata familia. Democritus dicebat, duos esse
Deos, qui res universas gubernarent. Præmium
& supplicium. Utrumque munus est Justitiæ; quæ
probris præmia, impigis infligit supplicia. Hoc ul-
timum non tantum est utile, sed necessarium. Nisi
enim pareretur erroribus flagra, blasphemis forcipes,
perjuris equulei, hæreticis ignes, homicidis gladii,
furibus

furibus cruces, seditiosis carceres: plures essent in civitate fures, in semitis grassatores, in sylvis prædones, ubique homicidæ, quàm in nemoribus belluæ. Maximilianus Imperator, triplici spectaculo fertur delectari solitus. Primò, conspiciendo campum, copiis militaribus instructum. Secundò, Chorùm refectum Monachis. Tertiò, patibulum plenum furibus. Primùm, Urbes tutari dictitans: Secundùm, Religionem: Tertiùm, Justitiam.

II. Sine hac, Regna forent omnium præda. Tot enim sunt passim malefici, & tot committuntur maleficia: ut si in crucem agendi forent, quicunque coram tribunali, Divinæ id merentur Justitiæ, defuturi videantur & carnifices, à quibus supplicio afficerentur, & cruces, quibus affigerentur. Tot enim deberent esse cruces, quot sunt ferè arbores. Scitè Macrobius: (a) *Sine Justitia, nec exiguus hominum cultus, imò ne domus quidem parva constabit.* Rectè, quia si noxii nihil timerent, innocentes semper perirent. Hic igitur duo, sunt Reipublicæ pollicentur, præmium, & pœna. Licet pulcherrimū sui præmium & pretium, ipsa sibi sit virtus: tamen pœnitent multos gratis esse bonos: vix est, qui credat grandem sui mercedem esse virtutem: quare appendice aliâ, præmio, necesse est provocari mortales. Adjicienda est mercedi sua soror pœna. Multitudo non rationi pareat, nec necessitati: minorem sensum honoris habet, quàm doloris. Quare improbi, velut jumenta, afficiendi sunt ictu, aut metu: & quos pudor innocens non ultrò cruentat: timor severus invitos constringat. Intremus scholam, in qua Magister non adest: quanto

[a] Sum. 1. 8.

Julius. quanti ibi clamores? quantæ insolentiæ? Spectemus exercitum sine disciplina militari: quæ non confusio, quæ non licentia, & immanitas? Intueamur Rempublicam, in qua nemo suspenditur, nullus agitur in rotam, nemo capite plectitur, nullus carcerem metuit: an non ibi omnia furtis, rapinis, homicidiis scatent? Ita si in mundo desit Justitia; virtutes exulant, clavum tenent vitia.

III. Utinam quilibet Princeps Catholicus tam foret æqui tenax, ac Imperator Ethnicus Trajanus. Is Justitiæ non tantum, ne in suo periret imperio, conservandæ; sed ut floreret, observandæ fuit studiosus, ut aliquando enseni strictum Præfecto urbi in conspectu omnium dederit, dixitque: *Capere ferum hoc, & si quidem Imperium rectè gesserò, pro me; sin aliter, contra me hoc utere.* Succedat Gentili Princeps Christianus. Cum Fridericus Imperator. Hungariæ, ac Bohemiæ Regem educaret, non defuerunt, qui perdendum suaderent puerum; cujus vita ingentes molestias Cæsari, mors Regna, & maximas opes esset allatura. Ad quos ille: *Ergò me opulentum magis Regem, quàm pium, quàm justum cupitis? ne ego justitiam, bonumq; nomen, divitiis, cunctisq; rebus antepono.* Quisquis cupit in leges Justitiæ jurare, eo sit animo, quo Cleon, qui cum Reipublicæ administrationem capesseret, testatus est se jam omnium amicitiarum vincula velle solvere: quod amici plerumque obstant, ne liceat ubique rectum tenere clavum. Quod si amicus quid petat, quod Justitiæ repugnat legibus, reponat, quod Rutilius, qui amico cuiendam, rem injustam petenti, pernegabat: cumque is commotus per summam indignationem diceret: *Quid*

Quid

Quid ergò mihi opus est tuâ amicitia si quæ abste-
go, non facis, Imò, inquit Rutilius: Quid mihi opus
est tuâ amicitia; si me urgere cupis, ut in Justitiâ le-
ges, tuâ causâ peccem? Itaque, nunquam statet
transgrediaris: quia

Cui lanx longinqua est, sunt illi damna propinqua

26. DIES JULII.

Elige; postea dilige. *Seneca epist. 3. ad Lucil.*

Amicitia. I.

Hæc Tessera non tam est sapi-
entia præceptum, quam ve-
ritatis effatum. Amicus non
tantum debet esse dilectus, sed è millibus electus.
Sub aquilis Justitiæ militat, ut aliæ plures virtu-
tes, sic & Amicitia. Maximum humanorum bono-
rum, amicus sine delectu non est admittendus.
Sub aquilis Justitiæ militat, ut aliæ plures virtu-
tes, sic & Amicitia. Maximum humanorum bono-
rum, amicus sine delectu non est admittendus,
non casu, nec temerè, sed consilio, & maturè pe-
randus est. Ne adulterinam habeamus gemmam,
sine periculo, & jurejurando, aut vadimonio non
emittitur, cum idem, & ornatui, & aspectui officium
præstet genuina & adulterina. Cur sine delectu, &
experimento amicus, qui non alio ære quam amore
emittitur? qui tantum potest, nocere falsus, quam
prodesse verus. Amicitia sydus, sola est virtus; sine
ea, est virus. Digni sunt amicitia, quibus in ipsa
fuerit causa, cur diligantur. Amoris artificium, est
copulantis animos, conflantis, scilicet, ex duobus u-
num. Hæc vera amicitia est, cum extra se agitata
mens amantis, in amatum transfunditur, cum ami-